অধ্যায় ১১ ঃ নাৰীবাদী নীতিশাস্ত্ৰ ঃ নাৰীৰ অধিকাৰ

অধ্যায় গাঁথনি

১১.১ উদ্দেশ্য

১১.২ পৰিচয়

১১.৩ নাৰীবাদৰী নীতিবিদ্যা বা চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা

১১.৪ চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা বা নাৰীবাদী আৰু কিছুসংখ্যক উল্লেখযোগ্য অৱদানকাৰী

১১.৪.১ Maureen Sander - Staudt

১১.৪.২ Nel Noddings and Carol Gilligan

১১.৪.৩ Kohlberg and Carol Gilligan ঃ

১১.৪.৪ কিছুসংখ্যক সমর্থক জীৱন আৰু যত্ন আধাৰিত নাৰীবাদ

১১.৪.৫ Sidney Callahan

১১.৫ নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োগ

১১.৬ চিন্তাৰ বা যত্নৰ নীতিবিদ্যা কিয়? জৈৱ চিকিৎসামূলক নীতিবিদ্যাৰ সৈতে সাধাৰণ সম্বন্ধ

১১.৭ সামৰণি

১১.৮ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

১১.৯ অধিক জানিবলৈ

১১.১০ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান

১১.১১ আৰ্হি প্ৰশ্ন

১১.১ উদ্দেশ্য

এই অধ্যায়টি অধ্যয়ন কৰি আপুনি—

- নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা কি তাক জানিবলৈ সক্ষম হ'ব
- নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ কিছুমান উল্লেখনীয় অৱদানকাৰীৰ বিষয়ে জানিব পাৰিব
- নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োগ ব্যাখ্যা কৰিব পাৰিব।

১১.২ পৰিচয়

এই অধ্যায়টোৱে আপোনালোকক নাৰীবাদী চিন্তাধাৰাৰ নীতিবিদ্যাৰ ধাৰণাৰ লগত পৰিচয় কৰাই দিব। এই অধ্যায়টো অধ্যয়নৰ শেষত আপোনালোকে জানিব পাৰিব যে নাৰীবাদী নীতিবিদ্যাকো চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা হিচাপে স্বীকাৰ কৰা হৈছিল। ইয়াক প্ৰধানকৈ চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা বুলি কোৱা হয় কাৰণ ই বিশ্বাস কৰে যে মানুহৰ সমস্যাবোৰ চিন্তা বা যত্ন, মৰম, সহানুভুতি আৰু পৰোপকাৰ আদি কিছুমান গুণৰ সহায়ত সমাধান কৰিব পৰা যায়। ইয়াক নাৰীবাদী নীতিশাস্ত্ৰ বুলি কোৱা হয় কাৰণ চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা হ'ল আদৰ্শবাদী নীতিশাস্ত্ৰৰ তত্ববোৰৰ সমলসমূহৰ এটা সমল যিবোৰ কুৰি শতিকাৰ দ্বিতীয়ভাগত নাৰীবাদীসকলৰ দ্বাৰা বিকশিত হৈছিল।

১১.৩ নাৰীবাদী নীতিবিদ্যা বা চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা

চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা হ'ল পূণ্যাত্মক নীতিবিদ্যাৰ অনুপ্ৰেৰণামূলক আৰু সমসাময়িক সংস্কৰণৰ এটা প্ৰকাৰ যাক নাৰীবাদী নৈতিকতা বুলি কোৱা হয়। ই হ'ল পূণ্যাত্মক নৈতিকতাৰ এটা ৰূপ যিটো প্ৰধানকৈ Annette Baier ৰ দৰে নাৰীবাদীৰ দ্বাৰা বিকশিত হৈছিল। এই বিশেষ ধৰণৰ পূণ্যাত্মক নৈতিকতা এক চিন্তাৰদ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল যে পুৰুষে ন্যায় আৰু স্ব-শাসন আদিৰ দৰে পুৰুষসম্বন্ধীয় প্ৰকাশ ভঙ্গীত চিন্তা কৰে আৰু এগৰাকী মহিলাই যত্ন, মৰম আৰু পৰোপকাৰ বা উদাৰতা আদি স্ত্ৰীসম্বন্ধীয় প্ৰকাশভঙ্গী চিন্তা কৰে।

চিন্তাৰ ভিত্তিত প্ৰতিষ্ঠিত পূণ্যাত্মক নীতিবিদ্যাৰ সমৰ্থনকাৰীসকলে পূণ্যৰ আৰু নৈতিকতাৰ নীতিবোৰৰ প্ৰতি থকা বিশ্লেষণাত্মক দৃষ্টিভঙ্গীক কিছু সালসলনি কৰিবলৈ তথা পৰিবৰ্তন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। এই মতবাদে প্ৰধানকৈ নাৰীৰ গুণসম্বন্ধীয় লক্ষণবোৰক পোহৰলৈ আনিব বিচাৰিছিল, সেইবোৰ হ'ল বেলেগৰ যত্ন লোৱা বা প্ৰতিপালন কৰা ধৈৰ্য, পালন পোষণৰ ক্ষমতা, আত্ম-ত্যাগ ইত্যাদি। এই গুণবোৰৰ বেছি গুৰুত্ব দিয়া হয় কাৰণ মহিলাসকলে বৰঙণি যোগোৱা এই গুণবোৰক বহুসময়ত সমাজে উপযুক্তভাৱে মূল্য দিয়াত ব্যৰ্থ হয় আৰু এই ধৰণৰ বহুতো নাৰীবাদী গুণ যিবোৰক প্ৰচলিত নৈতিক মতবাদৰ লগতে অন্যান্য মতবাদৰ ক্ষেত্ৰত যথাৰ্থভাৱে মনোযোগ দিয়া নহয়।

১১.৪ চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা বা নাৰীবাদী নীতিবিদ্যা আৰু কিছু উল্লেখযোগ্য সহায়ক

যেতিয়াই নাৰীবাদী নীতিবিদ্যা বা চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ কথা আলোচনা কৰা হয়, তেতিয়া ইয়াকো কোৱা হয় যে এই বিষয়টো হ'ল নীতিবিদ্যাৰ এটা অতি সমসাময়িক ৰূপ যিটো প্ৰধানকৈ নাৰীবাদী চিন্তাৰদ্বাৰা বিকশিত হৈছিল।

১১.৪.১ Maureen Sander - Staudt ঃ

Maureen Sander - Staudtৰ মতে চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা বা নাৰীবাদী নীতিবিদ্যাৰূপে পৰিচিত নৈতিক মতবাদে সমৰ্থন কৰিছিল যে মানৱ জীৱনৰ আৱেগ-অনুভূতি, চিন্তা আৰু সম্বন্ধৰ মৌলিক উপাদানবোৰৰ নৈতিক বিশেষত্ব আছে। সাধাৰণতে চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাই সাধাৰণভাৱে মনোযোগ দিয়া আৰু মনোযোগ গ্ৰহণ কৰা সকলৰ কুশলক সামাজিক সম্বন্ধৰ সৈতে সংযোগ কৰি উৎসাহ আৰু সহায়ৰদ্বাৰা সম্বন্ধ ৰক্ষাৰ চেষ্টা কৰিছিল। অধিকভাৱে মতবাদতকৈ গুণ বা ৰীতি হিচাপে বৰ্ণনা কৰা "চিন্তা" ই জগতক ধৰি ৰখা প্ৰয়োজনবোৰক একত্ৰিত কৰা আমাক আৰু অন্যান্যসকলক একত্ৰিত কৰা আদিক অন্তৰ্ভুক্ত কৰে। এই নীতিশাস্ত্ৰক পৰনিৰ্ভৰশীল আৰু সহজে আঘাত কৰিব পৰা ব্যক্তিসকলৰ যত্নৰ উদ্দেশ্যেৰে গঠন কৰা হয় আৰু ই অনুপ্ৰাণিত হয় সত্তাৰ স্মৰনীয় চিন্তাৰদ্বাৰা আৰু আত্মাৰ আৰ্দৰ্শকৰণৰদ্বাৰা। চিন্তাৰ নীতিবিজ্ঞানে নৈতিক তত্বৰ ভাৰ প্ৰৱণতাৰ পৰম্পৰাক অনুসৰণ কৰে আৰু ই চিন্তাৰ অভিপ্ৰায় আবেগ আৰু নৈতিক বিবেচনাৰ সমষ্টি তথা বিশেষৰ পৰা যুক্তিলৈকে থকা মহত্বৰ স্বীকাৰ কৰিছিল।

১১.৪.২ Nel Noddings and Carol Gilligan ঃ

Milton Mayeroff ৰ " On Caring (1990)"নামৰ সংক্ষিপ্ত গ্ৰন্থখনক চিন্তাৰ নীতিবিদ্যালৈ বৰঙণি যোগোৱা এখন অতি মূল্যবান আৰু মূল গ্ৰন্থ হিচাপে স্বীকাৰ কৰিব পাৰি। কিন্তু এক পৃথক নৈতিক তত্ব হিচাপে উৎপত্তি হোৱা চিন্তাৰ নীতিবিজ্ঞানক প্ৰশংসা কৰা হৈছিল। ১৯৮০ মধ্যভাগত মনোবৈজ্ঞানিক Carol Gilligan আৰু দাৰ্শনিক Nel Noddings ৰ লিখনিত। তেওঁলোকৰ মতে, পৰম্পৰাগত নৈতিক তত্ববোৰ পুৰুষ পক্ষপাতিত্বৰদ্বাৰা আক্ৰান্ত হৈছিল আৰু সেয়েহে তেওঁলোকে উদাৰ মানৱ অধিকাৰ তত্বৰ "ন্যায়িক দৃষ্টিভঙ্গীৰ" এক উচিত বিকল্প হিচাপে "চিন্তাৰ কথাত" জোৰ দিছিল। Carol Gilligan আৰু Nel Noddings কে ধৰি নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাক সমৰ্থনকাৰীসকলে জোৰ দিছিল যে পৰম্পৰাগত নৈতিক তত্ববোৰ ৰীতি-নীতিবোৰ আৰু আঁচনিবোৰ সিহঁতৰ পদৰ কাৰণে অসম্পূৰ্ণ যিবোৰ অভাৱী, অমান্য, নগন্য বা হীন মূল্যৰ আৰু মহিলাৰ লগত সাংস্কৃতিকভাৱে জড়িত গুণ।

Gilligan এ তেওঁৰ গ্ৰন্থখন ফ্ৰয়েডিয়ান তত্ব য'ত পুৰুষসকল নৈতিকভাৱেই সম্পূৰ্ণৰূপে বিকশিত কিন্তু মহিলাসকল নহয় — এই মতবাদক সমালোচনাৰ ৰূপত প্ৰকাশ কৰিছিল। Freud এ নাৰীসকলৰ ক্ষেত্ৰত ছোৱালীৰ মানসিক লিঙ্গবিষয়ক বিকাশৰ নৈতিক হীনমান্যতাক আৰোপ কৰিছিল। আনহাতে ল'ৰাবোৰে সিহঁতৰ মাকৰ লগত থকা আকৰ্ষণক ভঙ্গ কৰিছিল কাৰণ তেওঁলোকে সেই কাৰ্যত বিফল হ'লে সিহঁতক

বন্ধোৱাৰ ভয়ত কিন্তু ছোৱালীবোৰে মাকৰ লগত বিশেষভাৱে জড়িত হৈ থাকিছিল কাৰণ তেওঁলোকৰ ওপৰত এই বন্ধ্যাত্বকৰণ নিয়মৰ কোনো প্ৰভাৱ নপৰে। এই নাৰী-পুৰুষৰ পৃথকীকৰণ তত্বৰ ফলস্বৰূপে ধৰা হয় যে ল'ৰাবোৰতকৈ ছোৱালীবোৰে নিজকে স্বশাসিত নৈতিক কাৰক। তেওঁলোকৰ কৰ্মফলৰ বাবে ব্যক্তিগতভাৱে দায়ী আদি অনুভূতি বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত মন্থৰ কাৰণ সেই ব্যক্তিসমূহে সমাজৰ নিয়মবোৰ মানি চলে নাইবা ইয়াৰ শাস্তি সমূহক ভোগ কৰে। অন্য কথাত ল'ৰা বা পুৰুষসকলে ছোৱালী বা মহিলাতকৈ বেছিকৈ আইনৰ সন্মান জনায়।

১১.৪.৩ Kohlberg and Carol Gilligan ঃ

Kohlberg এ তেওঁৰ গৱেষণা পত্ৰ (১৯৮৮) ত নৈতিক চিন্তাৰ আৰ্হিৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছিল চিকাগোৰ উপনগৰ এলেকাত বাস কৰা কিছুমান ১০-১৬ বছৰৰ ল'ৰাৰ সাক্ষাৎকাৰৰ ভিত্তিত বিশেষকৈ তেওঁলোক আছিল উচ্চ মধ্যবৃত্ত শ্ৰেণীৰ আৰু নিম্নৰ পৰা নিম্ন মধ্যবৃত্তশ্ৰেণীৰ পৰিয়ালৰ ল'ৰা। সিহঁতৰ যুক্তিতৰ্কত নিহিত হৈ থকা বুদ্ধি বৃত্তিৰ ধৰণক নিৰ্ণয় কৰাৰ বাবে তেওঁ Heinz dilemma নামৰ এক নৈতিক দ্বিধাগ্ৰস্ত অৱস্থাক উপস্থাপন কৰিছিল। এই Heinz dilemma আছিল Kohlberg এ তেওঁৰ সকলোতকৈ প্ৰথম অধ্যয়নত ব্যৱহাৰ কৰা এক প্ৰকাৰ নৈতিক সমস্যা।

ইয়াত ৰ এজন বন্ধু আৰু সহকৰ্মী Carol Gilligan এ গভীৰভাৱে Kohlberg ৰ গৱেষণা নীতি আৰু নৈতিক চিন্তাৰ লগত নিজকে পৰিচিত কৰিব বিচাৰিছিল আৰু নামৰ এঘাৰ বছৰ বয়সৰ দুটা ল'ৰা-ছোৱালীৰ ঘটনাৰ বৰ্ণনাৰদ্বাৰা যি দুজনে Kohlberg ৰ Heinz dilemma ৰ সাধাৰণ সূত্ৰ প্ৰকাশৰ নীতিৰ অধ্যয়নত অংশ গ্ৰহণ কৰিছিল। Jake ৰ উত্তৰ বৰ স্পষ্ট আছিল যে "Heinz এ ঔষধ চুৰ কৰিছিল।" Jake এ তৰ্কবিজ্ঞানৰ যুক্তিক মানৱ জীৱনৰ মূল্য আৰু ঔষধৰ তুলনাৰ নিচিনাকৈ ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তদুপৰি তেওঁ এই যুক্তিও ব্যৱহাৰ কৰিছিল যে গণিতশাস্ত্ৰ হৈছে একমাত্ৰ তৰ্কবিজ্ঞানসন্মত বস্তু। সেয়েহে নৈতিক দ্বিধাগ্ৰস্ততা তৰ্কবিজ্ঞান আৰু যুক্তিৰ দ্বাৰা সমাধান কৰিব পৰা যাব আৰু প্ৰত্যেকেই একেধৰণৰ সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব কাৰণ তেওঁৰ সমিধান হ'ল যুক্তিসঙ্গত। কিন্তু ইয়াত উল্লেখ কৰা প্ৰয়োজনীয় দিশটো হ'ল যে Jake এ চুৰি কৰাটো যে আইন বিৰুদ্ধ সেই কথাটোও স্বীকাৰ কৰিছিল। ইয়াত তেওঁ যুক্তি দিছিল যে আইন অশুদ্ধ হ'ব পাৰে, কাৰণ এজন ব্যক্তিয়ে কল্পনা কৰা প্ৰত্যেকটো বস্তুৰ কাৰণে কোনো এজনে আইন নিলিখে। যেতিয়া এই দ্বিধাগ্ৰস্ততাৰ বিষয়ে বৈছিকৈ প্ৰশ্নৰ অৱতাৰণা কৰা হৈছিল তেতিয়াও Jake এ তেওঁৰ উত্তৰ সলনি কৰা নাছিল। Jake ৰ বিচাৰ ধাৰাক Kohlberg ৰ স্কেলত প্ৰচলিত বিধি হিচাপে মূল্যাংকন কৰা হৈছিল যে সেইয়া হ'ল

তিনি আৰু চাৰি দশাৰ মিশ্রণ। ৰ তর্কবিজ্ঞানৰ ব্যৱহাৰ আৰু নৈতিকতাক আইনৰ পৰা পৃথক কৰাৰ সামর্থ আছিল আৰু তেওঁ ন্যায়ৰ ওপৰত প্রতিষ্ঠিত নিজৰ বিচাৰৰ বিষয়ে অতি বেছিকৈ নিশ্চিত আছিল।

কিন্তু Kohlberg ৰ মতে অনুসৰি Army ৰ দ্বিধাগ্রস্ততা সম্পর্কীয় বিচাৰ সেই ল'ৰাটোতকৈ অতি কম অৱস্থাৰ ৰূপত প্রকাশ পাইছিল। Gilligan এ ইয়াক সমস্যাযুক্ত বুলি কৈছিল কাৰণ Army ৰ উত্তৰ আছিল অনিশ্চিত। Army এ ভাৰিছিল যে সমস্যাটো সমাধানৰ বাবে টকা ধাৰ কৰা বা দৰদাম কৰাৰ নিচিনাকৈ ইয়াত অন্য উপায়ো আছে। কিন্তু তেওঁ এই কথাটোতো নিশ্চিত আছিল যে হয়তু Heinz ৰ পৰিবাৰৰ মৃত্যু হোৱা নাছিল। Army ৰ এটা প্রতিক্রিয়াৰ প্রধান গুৰুত্ব আছিল যে চুৰটোৰ Heinz আৰু তেওঁৰ পৰিবাৰৰ মাজত এক সম্বন্ধত আছিল। তেওঁ এটা বিষয়ত চিন্তা কৰিছিল যে যদি এনেকুৱা হয় যে Heinz জেইলত যাব লগা হয় আৰু তেতিয়া কোনে তেওঁৰ পৰিবাৰৰ যত্ন ল'ব? Army ৰ বাবে এই dilemma গাণিকিৰ নাছিল কিন্তু মানবীয় আছিল। ই সময়ৰ লগে-লগে আগবাঢ়ি যোৱা সম্বন্ধৰ ব্যাখ্যাৰ নিচিনা। সাক্ষাৎকাৰৰ সময়ত Army ৰ উত্তৰ যথোপযুক্ত আৰু নিশ্চিত নাছিল। তেওঁ সমস্যাটোক জগতৰ পৰিবেশক আওকাণ কৰি চাব পৰা নাছিল। Gilligan এ যুক্তি দর্শাইছিল যে এই কাৰণৰ বাবেই Army ৰ নৈতিক চিন্তাৰ অৱস্থাটোৱে Kohlberg ৰ মতবাদক সম্পূর্ণকৈ ঠগিব পাৰিছিল। Gilligan এ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰক মূল্যাংকন কৰাটো সমর্থন কৰা নাছিল কিন্তু তেওঁ লক্ষ্য কৰিছিল যে Army ৰ সিদ্ধান্তই চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ এক কেন্দ্রীয় অন্তঃকৰণক ধাৰণ কৰিছিল যেনেকৈ Jake ৰ সিদ্ধান্তই ন্যায়ৰ তর্কবিজ্ঞানক প্রতিবিম্বিত কৰিছিল।

Heinz ৰ dilemma ক সমস্যাজর্জৰিত ৰূপত দেখা গৈছিল আৰু সঁচাকৈয়ে ই নৈতিক ক্রমবিকাশৰ স্তৰক জুখিব পাৰিছিলনে এই কথাটো সোধাৰ সম্ভৱনা আছিল। Heinz ৰ dilemma ত ঔষধ বিক্রেতাজনৰ অভিপ্রায়সমূহক আৰু তেওঁৰ অৱস্থাতিক বর্জন কৰা হৈছিল আৰু অসুখীয়া পত্নীগৰাকীৰ দৃষ্টিভঙ্গী আৰু তেওঁৰ মাতটোক নৈতিক সমস্যাৰ পৰা বর্জন কৰা হৈছিল। Kohlberg ৰ গৱেষণাত এইটো আগতীয়াকৈ নির্ধাৰণ কৰা হৈছিল যে চৰম নৈতিক স্তৰে কেনেধৰণৰ স্ব-শাসিত বিষয় ধাৰণ কৰিছিল, কোনে বিশ্বজনীন নৈতিক নীতিবোৰ বিশ্বাস কৰিছিল; কোনে নিজৰ যুক্তিতর্কত নিশ্চিত আছিল আৰু কোনে নতুন বাতৰি বা জ্ঞানৰ উৎপত্তিৰ স্বত্বেও নিজৰ অভিমত সলনি কৰা নাছিল আদি।

তেওঁৰ গৱেষণাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি Gilligan এ ১৯৮২ চনত "In a Different Voice" নামৰ এখন গ্রন্থ প্রকাশ কৰিছিল য'ত তেওঁ Kohlberg ৰ সমালোচনা উপস্থাপন কৰিছিল। এই গ্রন্থখন চিন্তাৰ নীতিবিজ্ঞানৰ ক্ষেত্রখনৰ এখন অতি

অনুপ্ৰেৰণামূলক গ্ৰন্থ হিচাপে পৰিগণিত হৈছিল। চিন্তাৰ নীতিবিজ্ঞানৰ দুটা পৃথক-পৃথক স্তৰ আছে সেইবোৰ হ'ল নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা আৰু অৱভাসবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা। কিন্তু দুয়োপ্ৰকাৰ পথেই এক সুক্ষ্ম ভুলৰ পথেৰে পৰিচালিত হৈছিল। নাৰীবাদী নীতিবিদ্যাই চিন্তাক নীতিবিদ্যাৰ প্ৰথম দিশ হিচাপে প্ৰতিনিধিত্ব কৰিছিল। এইবোৰ মতবাদে নাৰী পুৰুষৰ ভাগ-দুটাৰ নীতিক স্পষ্ট কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰিছিল আৰু তেওঁলোক নীতি-নিয়মৰ লগত ওচৰ সম্বন্ধিত আছিল। অৱভাসবাদী চিন্তাৰ নীতিবিজ্ঞান এক অতি গভীৰ দাৰ্শনিক পটভুমিৰ ভিত্তিত গঢ়ি উঠিছিল আৰু ই সাধাৰণভাৱে বুজোৱা অৱভাসবাদৰ নিচিনা নাছিল। নাৰীবাদী দৃষ্টিভঙ্গীক শ্ৰৱণ আৰু বিশেষণৰদ্বাৰা স্পষ্ট কৰিব পাৰি যে চিন্তাৰ নীতিবিজ্ঞান নাৰীৰ লগত অবিচ্ছেদ্যভাৱে চিন্তা জড়িত হৈ থকাৰ বাবেই বা নাৰীৰ স্বভাৱৰ এটা অংশ বাবেই প্ৰয়োজনীয় নহয় বৰঞ্চ চিন্তাৰ নীতিবিজ্ঞান হ'ল মনঃস্তত্বমূলক আৰু ৰাজনৈতিক যুক্তিৰ সম্মিলন যিবোৰ যুক্তিবাদৰ বাস্তৱ মত আৰু সেইবোৰ হয় অকথিত বা ক্ৰমৰহিত হিচাপে প্ৰত্যাখান কৰা হৈছিল।

Gilligan এ উল্লেখ কৰিছিল যে যেতিয়া সাহসিকতাক পৃথকীকৰণৰদ্বাৰা বুজোৱা হৈছিল আৰু অন্তৰঙ্গতাৰ দ্বাৰা ভয় দেখুওৱা হৈছিল, তেতিয়া নাৰীত্বক অনুৰাগৰদ্বাৰা বুজোৱা হৈছিল আৰু পৃথকীকৰণৰদ্বাৰা ভয় দেখুওৱা হৈছিল। ছোৱালীবোৰে প্ৰধানকৈ নিজকে জড়স্তুপৰ ভিতৰত ৰখা ব্যক্তিগত সম্বন্ধৰ এক নেটৱৰ্ক (তালিকা) হিচাপে বুজাবলৈ চেষ্টা কৰিছিল। বহুসংখ্যক নাৰীবাদী লিখকে আৱিস্কাৰ কৰিছিল আৰু উল্লেখ কৰিছিল যে এক সাহসী পক্ষপাতিত্ব উপস্থিত আছিল আমি মন আৰু শৰীৰৰ বিষয়ে আৰু সিহঁতৰ মাজৰ সম্বন্ধৰ বিষয়ে চিন্তা কৰাৰ পথত।

Gilligan ৰ যত্ন বা চিন্তাৰ স্থিতিক এক প্ৰকাৰ নাৰীবাদী নীতিবিদ্যাই অনুপ্ৰাণিত কৰে যি মাতৃসুলভ চিন্তাৰ লগত সম্বন্ধিত। বহুসংখ্যক নাৰীবাদী চিন্তাবিদে নাৰীবাদী ধাৰণাক সাম্প্ৰদায়িকতাবাদী সকলৰ লগত চিনাকি কৰি দিছিল, পৰিৱেশবিজ্ঞানৰ সংবেদনশীল সম্বোধনেৰে সমাজক পুনঃ গঠনৰ বাবে। 'Sara Ruddick আৰু Carol Gilligan আদিৰ দৰে তত্ববাদীসকলক অনুসৰণ কৰি আনকি কিছুমান সমৰ্থক পছন্দ নাৰীবাদীয়ে মাতৃসুলভ চিন্তাৰ লগত গৰ্ভপাতক সংলগ্ন কৰিছিল আমাৰ প্ৰাৰম্ভিক পুৰুষ প্ৰধান সমাজত। মাতৃসুলভ চিন্তাক নৰমভাৱে বৰ্ণনা কৰা হৈছিল বিশেষভাৱে মানৱ সত্তাৰ মৰমীয়াল স্বভাৱৰ এক দায়িত্বশীল প্ৰতিশ্ৰুতি হিচাপে কাৰণ তেওঁলোকে প্ৰকৃততে সামাজিকভাৱে জড়স্তুপৰ ভিতৰত ৰখা আন্তঃ ব্যক্তিগত প্ৰসঙ্গত অস্তিত্বশীল আছিল। ই এক নৈতিক দৃষ্টিভঙ্গী যি পুৰুষতন্ত্ৰৰ লক্ষণ যেনে বিমূৰ্ত প্ৰতিযোগিতামূলক পৃথকে ৰখা আৰু কঠোৰ সিদ্ধান্তকাৰী আদিৰ পৰা অতি পৃথক।

১১.৪.৪ কিছুসংখ্যক সমর্থক-জীৱন আৰু যত্ন আধাৰিত নাৰীবাদী

কিছুসংখ্যক সমর্থক জীৱন আৰু যত্ন আধাৰিত নাৰীবাদ প্রফাইল নাৰীবাদীয়ে ভ্রূণ সম্বন্ধীয় জীৱনৰ দাবী সমূহ স্বীকাৰ কৰিছিল আৰু নাৰীসকলৰ বাবে কি ভাল সেই সম্বন্ধে বিভিন্ন দৃষ্টিভঙ্গী আগবঢ়াইছিল। Annelte Baier, Virginia Held, Eva Feder Kittay, Sara Ruddick আৰু Joan Tronto আদি হ'ল চিন্তাৰ বা যত্নৰ নীতিবিদ্যাৰ পৰৱর্তী অৱদানকাৰীসকলৰ ভিতৰত অতি প্রভাৱশালী নাৰীবাদী চিন্তাবিদ। Annette Baier এ David Hume ৰ নৈতিক তত্ব আৰু যত্নৰ নীতিবিদ্যাৰ মাজত কিছুমান সহজাত সাদৃশ্য নিৰীক্ষণ কৰিছিল। কাৰণ Hume এ ও দাবী কৰিছিল যে নৈতিকতা হৈছে এনে এক বস্তু যি আবেগৰ ওপৰতহে নির্ভৰ কৰে যুক্তিৰ ওপৰত নহয়। Baier এ চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাক "নাৰীৰ নৈতিক তত্ব" হিচাপে স্বীকাৰ কৰিছিল। Baier এ প্রস্তাৱ দিছিল এই কথা অস্বীকাৰ কৰি যে নৈতিকতা এক বিশ্বজনীন আইনৰ বশৱর্তী হৈ থাকে। তদুপৰি আইন মানি চলা লক্ষণবোৰে নৈতিকভাৱে গুণযুক্ত আবেগিক চাৰিত্রিক লক্ষণ গঢ়ি তোলাৰ গুৰুত্বতাক প্রকাশ কৰে যি বিনয়, সহানুভূতি, সমব্যথা, সহমত আৰু বিশুদ্ধ মানসিক অৱস্থাক অন্তর্ভূক্ত কৰে। Baier এ বিশেষভাৱে বিশেষ ব্যক্তিৰ মাজত এক মৌলিক সম্বন্ধ "বিশ্বাস" ক ৰেখাংকিত কৰিছিল কাৰণ নৈতিকতাৰ মুখ্য ধাৰণা আৰু ইয়াৰ মতবাদৰ ভিতৰত থকা বিমূর্ত আৰু স্ব-শাসিত কর্তাৰ আধাৰৰ স্পষ্টতাক লক্ষ্য কৰিছিল। তেওঁ নৈতিক আবেগৰ বিকাশৰ বাবে কৰা কঠোৰ অধ্যৱসায়ক স্বীকাৰ কৰিছিল আৰু ন্যায় আৰু যত্নৰ আদর্শক সু-সঙ্গত কৰিছিল।

১১.৪.৫ Sidney Callahan

Sidney Callahan ৰ দৰে প্রফাইল নাৰীবাদী চিন্তাবিদে Pro-Choice নাৰীবাদী Beverly Wildung Harrison ৰ "Our Right to Choose" আৰু Rosalin Pollack Petchesky ৰ "Abortion and Women's Choice" আদি শোষণকাৰী স্থিতিৰ বিৰুদ্ধে যুক্তি আগবঢ়াইছিল। যিবোৰে কোনো ব্যক্তিৰ শাৰীৰিক নিয়ন্ত্রণৰ নৈতিক অধিকাৰ আৰু শাসন আৰু নির্বাচন ক্ষমতাৰ নৈতিক প্রয়োজনীয়তাৰ সপক্ষে যুক্তি দিছিল।

চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাই সাধাৰণতে পৰম্পৰাগত নৈতিক মতবাদসমূহ যেনে— আচৰণবাদ বা কাণ্টৰ মতবাদ আৰু পৰিণামবাদী বা উপযোগিতাবাদী নীতিবিদ্যাক সমর্থন কৰা নাছিল। চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাই আফ্রিকীয় নীতিবিদ্যা, কনফুচিয় নীতিবিদ্যা আৰু অন্যান্য নীতিবিদ্যা যিবোৰ নৈতিক দৃষ্টিভঙ্গী বিভিন্ন সংস্কৃতিৰ ওপৰত প্রতিষ্ঠিত সেইবোৰক গুৰুত্ব দিছিল। বহুতো সমালোচকৰ মতে চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ দাস্য নৈতিকতাক গ্রহণ কৰা আৰু পালন কৰাৰ প্রৱণতা আছিল আৰু সেই বাবে ই অপৰিহার্যবাদ, সংকীর্ণবাদ

আৰু দ্ব্যৰ্থকতাবাদ আদি বিভিন্ন অন্তৰায়ৰ সন্মুখীন হৈছিল। ইয়াকো কোৱা হয় যে চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা হ'ল মাতৃত্ব সম্বন্ধীয়, আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় সম্বন্ধ আৰু ৰাজনৈতিক মতবাদ সম্বন্ধীয় নাৰীবাদ আৰু নাৰীবাদী নীতিবিদ্যাৰ এটা আকাৰ। কিন্তু প্ৰকৃত্বতে ই সত্য নহয়। ই পুৰুষ বা মহিলা নিৰ্বিশেষে সকলো মানৰ সত্তাৰে যত্নৰ দিশটোক বিশ্বাস কৰে আৰু সন্মান কৰে।

১১.৫ নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োগ

ওপৰৰ বিষয়সমূহৰ লগত সংযোজন কৰি চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ বহুতো সাময়িক নৈতিক তৰ্কবাদত প্ৰয়োগ কৰিব পৰা যায় য'ত গৰ্ভপাত, পুনৰোৎপাদিত প্ৰযুক্তিবিদ্যা, সমকামীতা আৰু সমকামী বিবাহ, মৃত্যুদণ্ড, ৰাজনৈতিক অভিকৰণ, ধৰ্মশালাৰ যত্ন আৰু HIVএইড্ছৰ চিকিৎসাৰ লগতে জনপ্ৰিয় সংস্কৃতিৰ দিশসমূহকো অন্তৰ্ভূক্ত কৰা হয়। ই বিস্তৃতভাৱে শিক্ষা, চিকিৎসাশাস্ত্ৰ, পৰিচৰ্যা আৰু ব্যৱসায়, নতুন নতুন বিষয় আৰু অনুসন্ধানৰ ধৰণক অনুপ্ৰাণিত কৰা আদি বৃত্তিসমূহৰ নৈতিক বিশ্লেষণক অৱগত কৰে। ইয়াক জৈৱ-নীতিবিদ্যা, বানিজ্যিক নীতিবিদ্যা আৰু পৰিৱেশীয় নীতিবিদ্যা আদি বিভিন্ন ধৰণৰ নৈতিক ক্ষেত্ৰসমূহৰ নৈতিক মূল্যায়ন কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সম্ভৱতঃ যিহেতু চিকিৎসা শাস্ত্ৰ হ'ল এক বৃত্তি যি বিস্তৃতভাৱে আনৰ পৰিচাৰ্যক বুজায় সেয়েহে চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাক অতি শাঘ্ৰে জৈৱ নীতিবিদ্যাত চিকিৎসা সম্বন্ধীয় কাৰ্য আৰু আঁচনিসমূহৰ সম্বন্ধাত্মক আৰু সংগঠিত দিশসমূহৰ মূল্যায়নৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা হয়। ঠিক সেইদৰে Suran Sherwin আৰু Rosemarry Jong দুয়োজনে গৰ্ভপাতক স্বীকাৰ কৰিছিল কেনেকৈ নাৰীবাদী নীতিশাস্ত্ৰই চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাক সাঙুৰি লৈ গৰ্ভপ্ৰতিৰোধ আৰু প্ৰজনন অক্ষম কৰাৰ নতুন দৃষ্টিভঙ্গীৰ যোগান ধৰে, কৃত্ৰিম বীৰ্য সেৱন বিধি আৰু কৃত্ৰিম গৰ্ভধাৰণ সেৰোগেছি (Surrogacy) বা ভ্ৰূণ ধাৰ লোৱা প্ৰক্ৰিয়া আৰু জিন থেৰাপি আদিৰ নতুন দৃষ্টিভঙ্গী যোগন ধৰিছিল। তদুপৰি চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাক আন বহুতো উদ্ভাৱকে অঙ্গ সংৰোপন প্ৰক্ৰিয়া অতি জটিল ৰোগীৰ প্ৰতিপালনত, কৃত্ৰিম গৰ্ভাশয় স্থাপন প্ৰযুক্তিবিদ্যাত উন্নত নিৰ্দেশাৱলীত আৰু চিকিৎসাকৰ্মী আৰু ৰোগীসকলৰ মাজত আদৰ্শগত সম্বন্ধৰ ক্ষেত্ৰতো প্ৰয়োগ কৰিছিল।

১১.৬ চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা কি ? জৈৱ-চিকিৎসামূলক নীতিবিদ্যাৰ সাধাৰণ ধাৰণা

নাৰী বিষয়ক চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ দৰে জৈৱ-চিকিৎসামূলক নীতিবিজ্ঞানেও বিমূৰ্ত ক্ষেত্ৰৰ নীতি নিয়মসমূহৰ সংমিশ্ৰণতকৈ এক প্ৰকৃত সমস্যাজনিত অৱস্থাৰ বাস্তৱ নেতৃত্ব দিয়াটোহে বিচাৰিছিল।

নাৰীবাদীসকল বৃহৎভাৱে Carol Gilligan ৰ দাবীৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল যে বেলেগৰ কাৰণে কৰা চিন্তা বা যত্নৰ ক্ষেত্ৰত নৈতিকতাক বুজাবলৈ পুৰুষতকৈ নাৰীসকলে বেছি আগবঢ়া

যদিও নীতিবিদ্যাৰ এই লিঙ্গভিত্তিক বৰ্ণনাৰ সাধাৰণ বিশেষত্বক বহুতো নাৰীবাদী চিন্তাবিদে সহজভাৱে ল'ৱ পৰা নাছিল।

জৈৱ-চিকিৎসামূলক নীতিশাস্ত্ৰ আৰু নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিশাস্ত্ৰৰ মাজত থকা অন্য এক সাদৃশ্য হ'ল সম্বন্ধৰ অসমতা, ই লিঙ্গভিত্তিক হওক বা আন এক যে ৰোগী আৰু ডাক্তৰ বা চিকিৎসকৰ মাজত থকা সম্বন্ধৰ অসমতা। সেইধৰণৰ গাঁথনিৰ ভিতৰত স্বতন্ত্ৰৰদ্বাৰা নির্ধাৰিত প্ৰতিশ্ৰুতিৰ আৰ্হিয়ে বুদ্ধিজাত কাৰকসমূহে এই ধৰণৰ ভাৱ-বিনিময়ত কোনো উপযুক্ত দৃষ্টিভঙ্গী আগবঢ়াব নোৱাৰে। দুয়োটাকে শৰীৰৰ বুনিয়াদী চিকিৎসামূলক দৃষ্টিকোণৰ চিন্তিত বা যত্নপৰ প্ৰতিফলনৰ প্ৰয়োজন কাৰণ পুৰুষতান্ত্ৰিক আদৰ্শবাদৰ লক্ষনীয়ভাৱে শৰীৰটো নাৰীবাদৰ লগত জড়িত হৈ থাকে আৰু নাৰীৰ শৰীৰটো বিশেষভাৱে চিকিৎসাজনিত শাসনৰ বিষয়।

১১.৭ সামৰণি

এইয়ে হ'ল নাৰীবাদী নীতিবিদ্যা তথা চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ চমু আলোচনা। গতিকে ওপৰোক্ত আলোচনাৰ পৰা এইটো স্পষ্ট হ'ল যে যিমানদূৰ সম্ভৱ চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা বা নাৰীবাদী নীতিবিদ্যাৰ বিষয়টোত ই মানৱ-জীৱনত আৱেগিক দিশটোৰ ওপৰত গভীৰভাৱে গুৰুত্ব প্ৰদান কৰে। সেইকাৰণে ই বিশ্বাস কৰে যে যদিহে কোনোৱে মানৱ সত্তাৰ সম্বন্ধৰ লগত জড়িত সমস্যাসমূহৰ বা মানুহৰ লগত জড়িত অন্যান্য বিষয়বোৰৰ নৈতিক সমাধান বিচাৰে তেনেহ'লে চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাহে ইয়াৰ কেৱলমাত্ৰ সমাধান হ'ব পাৰে।

অগ্ৰগতি নিৰীক্ষণ

প্ৰশ্ন ১ ঃ 'যত্ন বা চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ' অন্য নাম কি?

.....

.....

প্ৰশ্ন ২ ঃ "On Caring" গ্ৰন্থখনৰ ৰচক কোন?

.....

.....

প্ৰশ্ন ৩ ঃ "In a Different Voice" নামৰ গ্ৰন্থখনৰ লিখক কোন?

.....

.....

প্ৰশ্ন ৪ঃ অৱভাসমূলক চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ পটভূমি কিহৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত?

.....

.....

প্ৰশ্ন ৫ঃ David Hume ৰ নৈতিক মতবাদ আৰু চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ মাজত কোনে কিছুমান নিশ্চিত সাদৃশ্য নিৰীক্ষণ কৰিছিল?

.....

.....

প্ৰশ্ন ৬ঃ Carol Gilligan ৰ কি দাবীৰ পৰা নাৰীবাদীসকল অনুপ্ৰাণিত হৈছিল?

.....

.....

১১.৮ অধ্যায়টিৰ পৰা আমি কি শিকিলোঁ

- গুণাত্মক নৈতিকতাৰ এক প্ৰভাৱশালী আৰু সমকালীন সংস্কৰণ হ'ল চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা যাক নাৰীবাদী নীতিবিদ্যা বুলি কোৱা হয়।
- এই বিশেষ প্ৰকাৰৰ গুণাত্মক নীতিবিদ্যা এক ভাবাদৰ্শৰদ্বাৰা প্ৰভাৱিত হয় যে পুৰুষে ন্যায় আৰু স্ব-শাসন ইত্যাদি পুৰুষসম্বন্ধীয় প্ৰকাশভঙ্গীত চিন্তা কৰে আৰু এগৰাকী নাৰীয়ে যত্ন, মৰম আৰু পৰোপকাৰ ইত্যাদি নাৰীৰ প্ৰকাশভঙ্গীত চিন্তা কৰে।
- এই মতবাদে নাৰীবাদী গুণৰ লক্ষণসমূহক যেনে আনৰ যত্ন লোৱা, ধৈৰ্য, প্ৰতিপালন কৰাৰ যোগ্যতা, আত্মত্যাগ ইত্যাদি গুণবোৰক ফ'কাছ কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিল।
- Maureen Sander - Staudt ৰ মতে, চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা হিচাপে বা নাৰীবাদী নীতিবিদ্যাৰূপে পৰিচিত নৈতিক মতবাদে ব্যক্ত কৰে যে সম্বন্ধৰ মৌলিক তত্বসমূহত আৰু মানৱ জীৱনৰ আবেগ আৰু অনুভূতিবোৰৰ নৈতিক বিশেষত্ব আছে।
- Milton Mayeroff ৰ " On Caring (1990)" নামৰ সংক্ষিপ্ত গ্ৰন্থখনক চিন্তাৰ নীতিবিদ্যালৈ বৰঙণি যোগোৱা এখন অন্যতম প্ৰকৃত আৰু উৎকৃষ্ট গ্ৰন্থ হিচাপে স্বীকাৰ কৰা হয়।
- Gilligan ৰ নৈতিক স্থিতিয়ে মাতৃসুলভ চিন্তাৰ লগত জড়িত এক প্ৰকাৰ নাৰীবাদী

নীতিবিদ্যাক উৎসাহিত কৰে। বহুতো নাৰীবাদী চিন্তাবিদে নাৰীবাদী আদৰ্শক সমূদায়বাদীৰ লগত একাত্মতা অনুভৱ কৰিছিল যে সমজাক পুনৰ গঠন কৰা পাৰিপাৰ্শ্বিক সংবদেনশীল প্ৰৱেশ পথ।

- নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ দৰে জৈৱ-চিকিৎসামূলক নীতিবিজ্ঞানে বিমূৰ্ত ক্ষেত্ৰৰ নীতি নিয়মসমূহৰ সংমিশ্ৰনতকৈ এক প্ৰকৃত সমস্যাজনিত অৱস্থাৰ বাস্তৱ নেতৃত্ব দিয়াটোহে বিচাৰিছিল।
- নাৰীবাদীসকল বৃহৎভাৱে Carol Gilligan ৰ দাবীৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল যে বেলেগৰ কাৰণে কৰা চিন্তা বা যত্নৰ ক্ষেত্ৰত নৈতিকতাক বুজাবলৈ পুৰুষতকৈ নাৰীসকলে বেছি আগবঢ়া যদিও নীতিবিদ্যাৰ এই লিঙ্গভিত্তিক বৰ্ণনাৰ সাধাৰণ বিশেষত্বক বহুতো নাৰীবাদী চিন্তাবিদে সহজভাৱে ল'ব পৰা নাছিল।

১১.৯ অধিক জানিবলৈ

1. Ethics of care (2017,08,15), Retrieved 12,17, 2018, from New World Encyclopedia :
http:/w.w.w newworldeneyclopedia.org/entry/Ethics-of-care
2. Mayeroff, M. (1990) : On Caring. Harper Perennial.
3. Noddings, N. (2003), Caring : A Feminine Approach to Ethics and Moral Education. University of California Press.

১১.১০ অগ্ৰগতিৰ খতিয়ান

১ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ নাৰীবাদী নীতিবিদ্যা।

২ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ Milton Mayeroff

৩ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ Carol Gilligan

৪ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ ই অতি গধুৰ দাৰ্শনিক পটভূমিৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত।

৫ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ Annette Baier এ David Hume ৰ নৈতিক মতবাদ আৰু চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ মাজত কিছুমান সাদৃশ্য নিৰীক্ষন কৰিছিল, কাৰণ Hume এ দাবী কৰিছিল যে নৈতিকতা হ'ল এনে এক বস্তু যি বুদ্ধিৰ ওপৰত নহয় আবেগৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে।

৬ নং প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ঃ নাৰীবাদীসকল বৃহৎভাৱে Carol Gilligan ৰ দাবীৰদ্বাৰা প্ৰভাৱিত হৈছিল যে আনৰ যত্ন লোৱা বা প্ৰতিপালনৰ ক্ষেত্ৰত পুৰুষতকৈ নাৰীসকলে বিশদভাৱে নৈতিকতাক বুজিব পৰিছিল।

১১.১১ আৰ্হি প্ৰশ্ন

(ক) অতি চমু প্ৰশ্ন

প্ৰশ্ন ১ ঃ কি বিশেষ চিন্তাৰ দ্বাৰা চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা প্ৰভাৱিত হৈছিল?

প্ৰশ্ন ২ ঃ Maureen Sander - Staudt ৰ 'চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ' সংজ্ঞা দিয়া।

প্ৰশ্ন ৩ ঃ Kohlberg আৰু Carol Gilligan এ উপস্থাপন কৰা মতবাদটোৰ নাম উল্লেখ কৰক।

প্ৰশ্ন ৪ ঃ Gilligan ৰ মতে কেনেকৈ বীৰত্ব বা সাহসিকতা আৰু 'নাৰীত্ব' এই পদ দুটাৰ সংজ্ঞা দিব পাৰি?

প্ৰশ্ন ৫ ঃ কেইগৰাকীমান প্ৰভাৱশালী নাৰীবাদী নীতিবিদ্যাৰ চিন্তাবিদৰ নাম উল্লেখ কৰক।

(খ) চমু প্ৰশ্ন (প্ৰায় ১৫০ শব্দৰ ভিতৰত প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ক)

প্ৰশ্ন ১ ঃ Maureen Sander - Staudt এ কেনেকৈ "চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাক" বৰ্ণনা কৰিছিল? চমুকৈ লিখক।

প্ৰশ্ন ২ ঃ Heinz dilemmaহিচাপে নীতিবিদ্যা আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োগ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক।

প্ৰশ্ন ৩ ঃ নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যা আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োগ চমুকৈ ব্যাখ্যা কৰক।

প্ৰশ্ন ৪ ঃ জৈৱ-চিকিৎসামূলক নীতিবিদ্যা আৰু নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাৰ সাধাৰণ বিষয়বোৰ কি কি?

গ) দীঘল প্ৰশ্ন (প্ৰায় ৩০০-৫০০ শব্দৰ ভিতৰত প্ৰতিটো প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ক)

প্ৰশ্ন ১ ঃ নাৰীবাদী নীতিবিদ্যাৰ ধাৰণাটো বৰ্ণনা কৰক।

প্ৰশ্ন ২ ঃ চিন্তাৰ নীতিবিদ্যালৈ অৱদান যোগোৱা কিছুমান দৃষ্টিভঙ্গী আলোচনা কৰক।

প্ৰশ্ন ৩ ঃ বাস্তৱ জীৱনৰ বিভিন্ন প্ৰসংগত কেনেকৈ নাৰীবাদী চিন্তাৰ নীতিবিদ্যাক প্ৰয়োগ কৰিব পাৰি? বহলাই ব্যাখ্যা কৰক।

** ***** **